

klaagt over de
zijn. Terwijl de
n oog, maar in
ergste ruziema-
! Waarom zien
weinig op ons
hoogmoed, die
n we daar af?
et licht van de
gen met andere
gelle van Jezus
r de HERE te

onberouwelijke
houden we het
oor het aange-
moed als sneeuw
hart en wordt
weld het gebed
sondaar genadig
e zekerheid: Gij
de (Ps. 32:5).
van zekerheid
an waarachtige
de schuld niet
en rechtvaardig
aal en radicaal
ing is, daar is
Laten we maar
Met naam en

rezen is als de
annene en voor
porwaar, ik heb
digd, en ik heb
der de roef een
leed, en twee-
n tong, welker
eg lust daartoe
in de aarde in
laaronder." La-
gedaan. Met de
mijn hart; be-
zie of hij mij
e eeuwige weg"
H. J. J.

ELIJK LEVEN

de H. Kerk

die afgelegd is
en kon, en de
i de eindsteme-
t enthousiasme,
stuk" het bin-

eduld, verbeteren
een tot volsla-
heid. Ook voor
het aan: wat
de" ontvangen?
nnen, maar ge-
lijdenis is deze
ele jaren reeds
ag. De Dordtse
heeft geïntro-
le punten geen
van de thans
Reglementen-
beft het in deze
opromis tussen
t, confessioneel
s, zonder enige

modernisme de
gaat, toch wel
t blijkt uit de
toelichtingen".
erschenen „Ne-
Prof. Haitjema,
nad in de tot-
zich daarvan

kerkrecht ge-
en dat achter
lijdenis van de
lijdenis van de
worden (Artt.
ijdenis) norme-
n" (bl. 9, 10).
het reforma-
styling. En
j consequenter
heden" dan het
n het Geref.
uw steeds het
bl. 11). De H.
goed voor de
Kerk de enig
En op bl. 22:

„Achter deze drie modellen van een Geref. kerkorga-
nisatie (Calvijn's Ordonnances ecclésiastiques, de
Franse Discipline ecclésiastique, en de Londense ker-
kenordening) wordt dan echter met normatiever ge-
zag het gedeelte van de Nederl. Geloofsbe-
lijdenis transparant, dat over de Kerk, haar amb-
ten en haar regering handelt (de Artt. XXVII-
XXXII). Hierbij komt in en met de locus de
ecclesia uit de geloofswaardheid reeds die kant
van het kerkrecht aan de orde, die legitiem als „god-
delijk recht" mag worden aangeduid. En achter en
onder deze Confessio Belgica glanst ten slotte de
H. Schrift met haar gezag als Woord van
God op, zich ontsluitend als de diepste bron van ons
Nederl. Hervormde kerkrecht, tegelijk de enige nor-
merende norm voor de ware inrichting van het ker-
kelijk leven. Hierin komt het ten allerduidelijkste
uit, dat het Geref. Protestantisme in zijn kerkrecht
noot de erkenning verdoezelen mag, dat daarin ook
goddelijk recht (ius divinum) zich doet gelden."

Wel, wat wil men meer?
Kan het haast wel schoner, ernstiger?
Waarheid is, dat verder nergens
in het hele boek de absolute eis
van Gods Woord wordt gehono-
reerd.

Waarheid is, dat met de Belijdenis, de drie For-
mulieren van Enigheid, afgerekend is; inplaats daar-
van is gekomen: het belijden; wie er op staat,
dat de Belijdenis gehandhaafd blijft met kerkelijk ge-
zag, wordt beschuldigd een ernstig dwaal-
begrip te huldigen, n.l. „een statistische verknoc-
heid aan de klassieke vruchten van het belijden der
Kerk" (bl. 211).

Waarheid is, dat in de kerken der calvinistische
Reformatie geen bestuursapparaat meer macht had
dan thans de „ambtelijke vergadering der generale
synode", het eindpunt van een volkomen hiërarchisch
stelsel.

Heel deze stoer gereformeerde lijkende phraseologie
is..... een phrase.

„t Doet ons leed voor hen, die inderdaad naar de
gereformeerde normen wensen te leven. Maar zij heb-
ben zichzelf de strop om de hals laten leggen. De
voorgangers hebben niet tijdig gewaarschuwd; het
volk heeft de vijand niet herkend. Nu is het te laat.
Tenzij vaarwel gezegd wordt de afgod (dwaze fictie)
van „de eenheid der kerk", die men nooit zou mogen
prijsgeven."

P. D.

De bibliotheek van wijlen Prof. Schilder

Zoals U allen wel zult weten, had Prof. Schilder
een uitzonderlijk grote bibliotheek, die hij met grote
zorg en ten koste van veel geld en tijd opgebouwd
had. Deze bibliotheek droeg dan ook geheel het stem-
pel van zijn eigenaar. Het was een echte „Schilder-
bibliotheek".

Gaarne hadden wij, en naar wij vermoeden velen
met ons, gezien, dat deze bibliotheek in haar geheel
geplaatst had kunnen worden als een „Verzameling-
Schilder", in de bibliotheek van onze Theologische
Hogeschool, om dan verder ten dienste te staan van
de studie van onze predikanten en a.s. predikanten
en van anderen, die er voor hun studie gebruik van
zouden kunnen maken.

Dit bleek echter niet wel mogelijk. Er waren, zo-
als haast vanzelf spreekt, heel wat boeken in aan-
wezig, die de bibliotheek der Theologische Hogeschool
zelf reeds had; ook heel wat boeken, die wel grote
waarde hadden voor Prof. Schilder zelf, maar die van
niet zoveel waarde zijn voor de bibliotheek der School.

Nu is reeds een zeer groot deel der boeken, die voor
de bibliotheek onzer School van waarde zijn, dank zij
de goede zorgen van onze onvermoeide Prof. Ded-
dens, reeds geplaatst op de planken dier bibliotheek.
Er resten echter nog verschillende boeken, die Prof.
Deddens eveneens van grote waarde achtte voor de
bibliotheek onzer School, maar die nog niet aange-
kocht konden worden, omdat de daartoe benodigde
gelden niet aanwezig waren. Het betreft hier een be-
drag van ongeveer f 8000.—.

Ondergetekenden hebben nu het plan opgevat een
inzameling te houden onder onze kerken en haar leden,
teneinde dit bedrag, indien mogelijk, spoedig bijeen
te krijgen. Kerkeraden, verenigingen en leden onzer
kerken, die deze aankoop mogelijk willen helpen ma-
ken, verzoeken wij daarom de gelden, die zij voor dit
doel willen geven, te storten op de girorekeningen
der ondergetekenden. Men vermeldt op het girobiljet:
„voor aankoop bibliotheek Prof. S."

Van de binnengekomen gelden hopen ondergeteken-
den wekelijks verantwoording te doen in „De Refor-
matie".

Het is toch zeker eigenlijk onnodig te zeggen, dat
geen bedrag te klein is. Wie werkelijk maar weinig
kan geven, terwijl hij toch gaarne wil geven, schame
zich niet een bedrag over te maken, dat wij, zo vaak
geheel verkeerd, als „klein bedrag" aanmerken.

P. GROEN, Graaf Florisstr. 118b, Rotterdam.
Giro: 50440.

P. JASPERSE, Witte Singel 72, Leiden.
Giro: 25727.

Tekort Theol. Hogeschool

Door mij werd onder zeer hartelijke dank per giro
ontvangen van Maj. N. B. te R. f 10.— voor het te-
kort der Theol. Hogeschool. Het girobiljet droeg als
nummer: 100, en was dus het laatste uit een giro-
boek. De afzender schreef er bij: „Onze geliefde
Prof. K. S. had er steeds plezier in, de laatste over-
schrijving van een giroboekje voor een goed doel te
zien besteed."

Inderdaad een prachtgedachte. We zijn de geefster
dankbaar, hierop de aandacht te hebben gevestigd.
Kan haar voorbeeld geen navolging vinden? 't Zou
de zorg van de „Stichting" zeker belangrijk vermin-
deren.

Alleen zou ik gaarne zien, dat het girobiljet dan
werd op naam gesteld niet van mij, maar van de
„Stichting voor de financiële verzorging van de Op-
leiding tot de Dienst des Woords", Brugstraat 32,
Groningen. P. D.

* Die mensen....

In „De Waarheidsvriend" opponeert Ds Timmer tegen
een artikel van Ds A. B. Roukema te Bunschoten-Spa-
kenburg, die op de vraag, of het goed was, eens bij 'n
bizonder gelegenheid te kerken bij de synodocratische
gemeenschap, geantwoord had: neen, dat is niet goed.
Motieven: wat voor ééns goed is, is het steeds, en is het
voor allen; bovendien is het onbarmhartig voor de synodale
familie, om wier wil wij zulk een kerkgang zouden ma-
ken: we bevestigen hen in de heilloze gedachte, dat er
eigenlijk twee afdelingen zijn van de ene kerk.

Onderschrift van Ds Timmer: „Wat is het toch droevig,
als door een predikaat zó geschreven wordt. We zijn er
eigenlijk niets over verwonderd, want van die zijde zijn
we zulk een houding gewoon. Er is maar één ware kerk
volgens die mensen, en dat is de kerk van artikel 31".

Hier spreekt een domine van „De Gereformeerde Bond
tot verbreiding en verdediging der Waarheid in de Ned.
Herv. (Geref.) Kerk". (Waarheid met een hoofdletter).
Valt onder die Waarheid ook art. 29 der Ned. Geloofs-
belijdenis? En indien dit zo is, dan mag Ds Timmer er
bij mee wezen, dat er nog „mensen" zijn, die met die
Waarheid ernst maken. En 't ware te wensen, dat hij naar
de in art. 29 beschreven notie eens onderzocht, of de kerk,
waartoe hij behoort, de ware kerk is, d.w.z. de ware ver-
gadering, samengekomen naar de voor haar wettige regel,
of niet. Om daaruit consequenties te trekken. P. D.

* Geen weg voor het vlees

Nog steeds worden voorstellen gepubliceerd, die beogen
van de komende Rotterdamse synode te verkrijgen in-
trekking van de Vervangingsformule, rechtsherstel inzake
de weringen, schorsingen en afzettingen, opheffing van
hiërarchische synodebepalingen ten opzichte van Artt.
30, 31, 79 en 80 K.O.

Is daar kans op?
Men denke zich even in, wat dit voor de leiding van
de synodocratische gemeenschap, die ondanks alle protes-
ten, requesten, revisieverzoeken, met taale vasthoudend-
heid haar eenmaal gevolgde kerkpolitiek continueerde, zou
betekenen, n.l. (we stippen maar enkele dingen aan), dat
de gemade „31-ers" in 't gelijk gesteld werden;
de benaming „kerkscheurders" op hen, van wie ze is
uitgegaan, zou terugvallen.

de synodehulde aan Prof. J. Ridderbos een paskwil ge-
weest is;

het „wetenschappelijk" gezag van de V.U. en haar
adepten, door velen bewierookt idool, in de publieke ma-
nifestatie van de ijdelheid van het quasi-wetenschappelijk
Praedivies en van de slechte kerkrechtelijke rapporten van
Prof. Nauta, voor zoveel de theologische faculteit betreft,
een gevoelige knak zou krijgen;

de miljoenen-uitgave, waartoe men de vrijgemaakte
kerken dwong, op de morele debet-zijde van de uitwerpen-
de synoden is te boeken;

de kerkelijke eigendommen, bij civiele procedure toe-
gewezen aan gebonden kerken, onrechtmatig zijn opge-
eist en onrechtmatig bezit zijn;

de verantwoordelijkheid voor heel de débacle, de ker-
kelijke verwarring, de scheuring van families en gezinnen,
voor rekening komt van het synodale drijven;

en dat, om niet meer te noemen, de stoot, die leidde
tot de scheuring in de antirevolutionnaire partij, van de
synoden in uitgegaan.

Deze dingen zijn met geen praatje goed te maken.
Alleen radicale verloochening van het vlees kan hier
uitkomst brengen.

Daarvan is tot op heden, na acht jaar, helaas niets te
zien. P. D.

* Wonderen en kansen

Ja, ja, zo hoor ik me door „bezwaarden" in de gebon-
den kerken toeroepen, maar vergeet niet twee dingen.
Ten eerste: de Here kan wonderen doen. Hij kan de „lei-
ding" tot bekering brengen. Ten tweede: Wij moeten ar-
beiden, de middelen zoeken, en dan is er zeker kans, dat
in de toekomst de begeerde kentering komt.

Hierop willen we antwoorden, ad 1: Zijn we in de rechte
weg, dan mogen we stellig met vertrouwen aanroepen
Hem. Die alleen wonderen doet. Maar nergens in de Schrift
is een belofte te vinden voor hen, die wonderen begeren,
terwijl ze juist op het kritieke punt van de Here afwijken.
De Here gebiedt niet, in de synodocratische gemeenschap
te blijven. Hij gebiedt integendeel geen gemeenschap te
hebben aan haar zonden, wat het aldaar blijven, ondanks
alle protest, toch inhoudt.

Ad 2. Hier is weer de „kans" in 't geding. Maar de

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Na een lastige stormige vaart: de haven in zicht

In zijn „Vertrouwinghe", geschreven voor Gerardt
Vos, kanunnik te Kantelbergh, bij de dood van diens
zoon, schreef Vondel onder meer de strofen:

De doot, die spaert noch soets jeucht,
noch gemelijken ouderdom.

Men is geneigd hem in de qualificatie van de ouder-
dom gelijk te geven: gemelijk. Doch het schijnt sinds
Vondels dagen met de oude mensen vooruit gegaan
te zijn. De kleermaker, de naaister, de kapper en de
tandarts houden ons geslacht wat langer jong. En
de gemelijkheid schijnt wel tamelijk evenredig over
ouderen en jongeren verdeeld te zijn. Wij kennen ten-
minste heel wat opgewekte oude mensen. En ook wel
jongere tijdgenoten, die nogal aan de gemelijke kant
zijn. Minder dichterlijk gezegd: knap chagrijnig.

Toch is er bij oude mensen soms een opgewektheid,
die hulveren doet. Het Evangelie der hopelosen: „laat
ons eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen ster-
ven wij" schijnt waarlijk niet uitsluitend in de jeugd-
samenkomsten der wereld te worden gepredikt. Wij
hebben aan de duitse Rijn oude heertjes Carnaval zien
vieren, dat de stukken eraf vlogen. En daar in het
Rijnland viert men Carnaval! Het Oeteldonkse festijn
onzer Bossenaren is er kinderspel bij! En we ontmoet-
ten eens een oude dame, die de leeftijd der sterken
reeds lang gepasseerd, voor het eerst van haar leven
in Amsterdam en in de bioscoop geweest was: ze had
in Tuschinsky de film van Watt en Half-Watt zien
draaien. Ze had het waarlijk gezien: haar oog was
niet verdonkerd en haar kracht was niet vergaan.
En ze was er vol van alsof ze het beloofde land had
aanschouwd, raakte er niet over uitgepraat.

Neen, de ouderdom is waarlijk niet altoos gemelijk.
Maar de vrolijkheid, de blijdschap der ouden ook
lang niet altijd vrucht van avondvrede. Maar die
avondvrede en die blijdschap zijn er soms wel. Allard
Pierson schrijft erover in die mooie opstellen „Oudere
Tijdgenooten", wanneer hij het heeft over de levens-
avond van Willem Bilderdijk. Hij geeft daar een citaat
uit een brief van dat „onbegrijpelijk mensch" aan
Jeronimo de Vries: „Ik heb weinig pijn en een zacht
voorgevoel van het naderend einde, dat bij een of an-
der toeval zeer snel overvallen kan, maar anders zoo
stil en als op wollen sokken aansientert. Ieder zegt, mij
nooit zoo vrolijk gemoed te hebben gekend; en dat
is natuurlijk, als men na een lastige, stormige vaart
de haven in 't oog krijgt." En vier jaar later, in 1825,
schrijft hij aan dezelfde: „Ik geniet een blijmoedigheid,
die mij in den bloei van mijn leven vreemd was".

Lastig en stormig was de vaart van Willem Bilderdijk
gewest. De organist van de Haarlemse Sint Bavo
wist wat hij deed, toen hij op het moment, waarop
Bilderdijks begrafenisstoet het kerkgebouw binnen-
schreed, de melodie van Psalm 42 speelde: „t Hijnend
hert, der jacht ontkomen.....". Was het wonder, dat
deze veelgeplaagde, toen eindelijk de haven in zicht
kwam, „vrolijk gemoed" werd?

Die blijdschap was vrucht des Geestes.
Blijdschap van één rechtvaardige, die in de grijze
ouderdom nog groen en fris was, om te verkondigen,
dat de HERE recht is.

Dan is de levensavond schoon.
Zoals een zomeravond schoon zijn kan.
Vol van avonddrust en avondvrede.

En er soms opeens een nachtegaal zingen kan in
het lover. D. E. C.

concrete gehoorzaamheid aan de Here speculeert niet op
kansen, doch volbrengt Zijn wil. Dat is voor ons bestissend.
Overigens: hoe staan de „kansen" er voor? Heeft niet de
synode van Zuid-Holland-Zuid afgewezen het voorstel-
Masselink, dat inhield nietigverklaring van de synodale
besluiten inzake de schorsing en afzetting van Prof. Schilder?
Heeft ze niet juist Ds Meijster afgevaardigd naar de
generale synode? Heeft diezelfde synode zich niet uitge-
sproken voor een proefproces inzake de naam „Gerefor-
meerde Kerken"? Wat behelzen de op de Rotterdamse
synoden uit te brengen rapporten? Bedoelen ze niet, aan
de kerkelijke hiërarchie, met totale miskenning van het
gereformeerde kerkrecht, vaaster voet te geven dan ooit?
Wordt niet voorgesteld, dat de meerdere vergaderingen,
met volstrekte uitsluiting van de plaatselijke kerkeraden,
predikanten kunnen schorsen, dat ze kerkeraden kunnen
afzetten, dat ze inzake art. 31 ondanks alle gemotiveerde
protest haar beslissingen kunnen doordrijven, also het
tenzij, de waarborg voor Schriftuurlijke vrijheid, ver-
nietigend? Wordt niet voorgesteld, dat grotere part. syno-
den door talrijker afvaardiging meer macht krijgen
dan andere op de generale synoden, en dat een grotere
kerkeraad het recht ontvangt meer afgevaardigden naar
de classis te zenden dan een kleine kerkeraad, waardoor
brutaalweg een streep gehaald wordt door art. 85 der
K.O.?

Zien de bezwaarden niet, dat ze terecht gekomen zijn
in precies eenzelfde schuitje als waarin de orthodoxe
groepen in de Herv. Kerk plaats namen? Die groepen,
die sinds 1816, dat is sinds 136 jaar, bezig zijn met adres-
sen, verzoekschriften, voorstellen, om nu na alle „actie"